

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/14/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124011648
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8124011648.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov Mgr. Iva Maruščáka a JUDr. Moniky Halkociovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 23.10.2025, v trestnej veci proti obžalovanej A. B. pre prečin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona a iné, o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 4T/50/2024 zo dňa 22.05.2025, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Trestného poriadku **z r u š u j e** napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

Obžalovanej
A. B., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom C. XXX,
okr. Prešov,

u k l a d á :

Podľa § 211 ods. 3 Trestného zákona v spojení s ustanovením § 54 Trestného zákona trest povinnej práce vo výmere 200 (dvesto) hodín.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov rozhodol tak, že obžalovaná A. B., trvale bytom C. XXX, okr. B., uznáva sa za vinnú na tom skutkovom základe, že

- v období od 01.09.2023 do 30.06.2024 s výnimkou mesiacov november a december 2023 vo C., okr. B. a inde z nedbanlivosti, ako biologický rodič, si riadne neplnila rodičovské povinnosti voči svojmu mal. synovi D. E., nar. XX.XX.XXXX tým spôsobom, že zanedbávala plnenie jeho povinnej školskej dochádzky, neodprevádzala ho do školy, nekontrolovala, či riadne chodí do školy a takto mu umožnila viesť záhaľčivý život, v dôsledku čoho mal. D. E. na F. G. XXX, H.. B. v uvedenom období v školskom roku 2023/2024 vymeškal celkom 590 neospravedlnených vyučovacích hodín, čím ho vydala nebezpečenstvu spustnutia,

teda z nedbanlivosti vydala osobu mladšiu ako 18 rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že jej umožnila viesť záhaľčivý život a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas, čím spáchala prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona.

Za to jej okresný súd uložil podľa § 211 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanástich) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona súd obžalovanú zaradil na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie obžalovaná. Svoje odvolanie ale do rozhodnutia odvolacieho súdu bližšie neodôvodnila.

Na základe takto obmedzeného odvolania postupoval Krajský súd v Prešove, ako odvolací súd, v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a dospel pri preskúmaní napadnutých výrokov rozsudku k záveru, že súdom prvého stupňa uložený trest je neprimerane prísny.

Podľa § 34 ods. 1, 2, 3, 4 Trestného zákona v znení platnom a účinnom od 06.08.2024, trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Trest má postihovať iba páchatela tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatela o dosiahnutie urovnania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel trestného činu získal alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatela alebo to nebude na ujmu náhrady škody alebo odstránenia škodlivého následku trestného činu, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, a to buď ako samostatný trest alebo popri inom treste, pričom zväží najmä uloženie peňažného trestu. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery za trestné činy podľa § 213, § 233, § 237, § 254, § 261, § 262, § 266, § 276 ods. 4, § 277 ods. 4, § 277a ods. 3, § 326, § 330 a 334, ktorých spáchaním dochádza k poškodzovaniu finančných záujmov Európskej únie, súd prihliada aj na to, aby trest zabezpečil ochranu finančných záujmov Európskej únie. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na práva a právom chránené záujmy osôb poškodených trestným činom, ako aj osôb, ktoré boli dotknuté škodlivým následkom trestného činu.

Účelom trestu je teda ochrana spoločnosti pred páchatelom trestného činu, vyjadrená vo forme represie. Cieľom uplatňovania tejto zásady je uložiť páchatelovi trestného činu trest, ktorý by mal byť určitou formou odplaty spoločnosti, a to vo forme ujmy na osobnej slobode majetkových alebo iných právach odsúdeného, ktorú môže uložiť len súd podľa Trestného zákona za spáchaný trestný čin, pričom ujma nie je účelom trestu, ale iba prostriedkom, ako ho dosiahnuť. Okrem odplaty odsúdenému ide spoločnosti vo vyjadrenom treste ale aj o jej ochranu, teda o zabránenie v páchaní trestnej činnosti a, samozrejme, o prevenciu, a to v podobe individuálnej prevencie, t. j. pôsobenia na odsúdeného sankciou tak, aby v budúcnosti viedol riadny život, ako aj vo forme generálnej prevencie, t. j. pôsobenia trestu smerom k ostatným členom spoločnosti tak, aby jednoznačne vnímali, že za porušovanie spoločenských pravidiel môžu byť odsúdení a tiež vyjadrenie morálneho odsúdenia páchatela.

Z požiadavky primeranosti trestu jednoznačne vyplýva zákaz akéhokoľvek exemplárneho trestania. Trestnú represiu je preto nutné uplatňovať len v nevyhnutne nutnej miere. Trest nesmie byť prejavom neprimeraného inštitucionalizovaného násillia spoločnosti voči jednotlivcovi. Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý, spravodlivým je vždy len primeraný trest. Neprimerane prísne (ale samozrejme i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatela i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatelom či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu či jej dôveru

v súdnu moc ako celok. U páchatela neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel oprávnené nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktoré trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatela je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatela pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného. / Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. 106/2011/

V prvom rade je potrebné uviesť, že v posudzovanej trestnej veci pred súdom prvého stupňa bolo vykonané dokazovanie v takom rozsahu, ako to bolo v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku pre správne zistenie skutkového stavu a jeho právne posúdenie nevyhnutné.

Obžalovaná na hlavnom pojednávaní vyhlásila svoju vinu a okresný súd jej vyhlásenie zákonným spôsobom prijal. Odvolací súd nezistil, že by v tomto postupe okresný súd pochybil pri prijatí vyhlásenia obžalovanej o vine, a tak bolo namieste toto prijatie zohľadniť v jej prospech.

Obžalovaná si zjavne uvedomuje svoju vinu. Nakoniec, vo vzťahu k svojmu synovi D. bola už opakovane odsúdená práve pre to, že nezabezpečila ako rodič, aby dodržiaval povinnosti vyplývajúce z povinnej školskej dochádzky. Pritom v iných smeroch sa do rozporu s Trestným zákonom nedostala a z miesta bydliska je hodnotená tak, že ide o inak slušnú osobu, ktorá napriek ťažkej životnej situácii prebrala celú ťarchu výchovy svojich detí na seba, keďže otec dieťaťa nejaví o podiel na výchove a výžive jej detí záujem. Ak potom má trest, ako spravodlivý trest, pôsobiť na páchatelku a minimálne mať dosah na jej rodinu tak, aby to postačilo na dosiahnutie účelu trestu, potom mal okresný súd prihliadnuť nielen na doterajšiu špeciálnu recidívu obžalovanej, ale aj na ostatné skutočnosti, vrátane jej špecifických pomerov, vrátane súčasného stavu poškodeného dieťaťa. Týmto postupom je vlastne vyjadrený stály záujem štátu na zachovaní celistvosti rodiny a záujem na plnení funkcií rodiny.

Zo správy o povesti z Obce C. vyplýva, že obžalovaná žije v obecnom nájomnom byte vo vlastníctve obce, je matkou troch detí, u ktorých sa má ako rodič starať o ich povinnú školskú dochádzku. Ťarcha so zabezpečením potrieb tejto viacpočetnej rodiny (v ktorej úplne absentuje otec) a s výchovou detí leží vlastne len na jej pleciach. Úspešne pritom dosiahla, že rodina má v komunite celkom dobrú povesť, nevyvolávajú hádky a ani konflikty, ona sama nepožíva alkoholické nápoje, či iné návykové látky, nehrá na hracích automatoch a ani nestávkuje, nie je v kontakte s osobami, ktoré by na ňu mali negatívny vplyv.

Súd považuje za veľmi dôležité, že napriek slabej ekonomickej situácii vie obžalovaná zabezpečiť deťom denne stravu. Je hodnotená pozitívne. Nezvláda zabezpečovanie ich povinnej školskej dochádzky, no spolupracuje s terénnou sociálnou pracovníčkou obce. Syn D. bol zjavne nedisciplinovaným synom a žiakom, keďže za zanedbávanie školskej dochádzky tohto jej syna jej bola obcou uložená pokuta 30,- eur a v súvislosti s tým, že požil alkoholické nápoje, za čo bol priestupkovo postihnutý, bol s obžalovanou vykonaný pohovor starostom obce. Aj správa ÚPSVaR Prešov potvrdzuje, že rodičia maloletého D. nežijú v spoločnej domácnosti a o maloletého sa stará obžalovaná, ako jeho matka. Z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky mal. D., rodina spolupracuje s Centrom pre deti a rodiny DRaK, a to za účelom obnovy rodičovských zručností. Úrad vykonal s obžalovanou niekoľko pohovorov, kedy bola obžalovaná dôrazne upozorňovaná na plnenie si svojich rodičovských povinností a trestnoprávne dôsledky, ak si maloletý D. nebude plniť povinnú školskú dochádzku.

Obžalovaná bola doposiaľ dvakrát priestupkovo postihnutá, no povahovo za iné priestupky než prejedávaný prípad, pričom nejde o závažnejšie prípady. Ako aj odvolací súd poukazuje, najmä jej priťažuje, že v povahovo troch prípadoch (od roku 2022) sa do rozporu so záujmami chránenými Trestným zákonom dostala, a to dokonca stále v súvislosti so synom D.. Pokiaľ tieto prípady naznačujú, že po fikcii osvedčenia v skúšobnej dobe v prvom prípade trestnej činnosti, v školskom roku 2022/2023 v období od 02.09.2022 do 21.12.2022 v obci C., okres B. a inde, z nedbanlivosti si aj obžalovaná ako biologicky rodič (popri otcovi detí) riadne neplnila rodičovské povinnosti voči maloletým synom D. E., nar. XX.XX.XXXX a I. B., nar. XX.XX.XXXX podobným spôsobom, ako v tejto veci a v školskom roku 2022/2023 v obci C., okr. B. a inde, ako biologicky rodičia detí, a to mal. D. E., nar. XX.XX.XXXX, mal. I. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, tieto už úmyselne vydali nebezpečenstvu spustnutia tým, že im umožnili viesť záhaľčivý spôsob života a zanedbávať povinnú školskú dochádzku,

čím takto porušili ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a/ Zákona o rodine č. 36/2005, podľa ktorého sú rodičia povinní venovať sa sústavne a dôsledne starostlivosti o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa s účinkom, že menované deti jasným rozsahom takpovediac nechodili do školy, tak je namieste dodať, že pokiaľ obžalovanej A. B. trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 16 mesiacov vytvoril situáciu, že skúšobná doba plynula od 26.10.2023 do 26.02.2025, no spáchala prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/, písm. j/ Trestného zákona pri splnení podmienok ukladania súhrnného trestu, tak rozsudkom sp. zn. 41T/72/2023 zo dňa 22.03.2024 jej bol uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov so zaradením na jej výkon v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a zároveň v rámci súhrnného trestu zrušil výrok o treste uložený vyššie uvedeným trestným rozkazom Okresného súdu Prešov sp. zn. 6T/31/2023, ako aj všetky rozhodnutia na tento výrok nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad. Tento nepodmienený trest obžalovaná vykonala v celom rozsahu v októbri 2025.

Odvolačný súd zistil, že v danom prípade priznanie obžalovanej, spolu s jej ľútosťou prejavenu na hlavnom pojednávaní, nebolo podané pod ťarchou dôkazov a viedlo k výraznému urýchleniu trestného konania, teda k dosiahnutiu účelu trestného konania, ktorým je odhalenie trestných činov a ich páchatel'ov a spravodlivé potrestanie páchatel'ov týchto odhalených trestných činov, v danom prípade k vyvodu jej trestnej zodpovednosti.

Odvolačný súd zohľadnil, že v predmetnej trestnej veci ide o prečin sankcionovaný trestnou sadzbou trestu odňatia slobody od 6 mesiacov do 5 rokov, teda že ide o povahovo závažnejší prečin. Na druhej strane zohľadnil, že jej syn D. má aktuálne už 17 rokov, a tak jeho ľahkovážnosť vo vzťahu k riadnej školskej dochádzke už nemusí byť trestnoprávne relevantná, no má ešte dve deti s takou povinnosťou, a tu už musí prijať a dodržiavať špecificky silnejšie postupy a najmä poskytovať, ale aj vyžadovať pomoc zo strany orgánov školy a orgánov štátnej starostlivosti o rodinu. Nesmie byť ani nedbalá, ani zanedbávať svoj vzťah k deťom formou úmyselného neplnenia jej zákonom, či na podklade zákona rozhodnutiami týchto orgánov uložených povinností. Bude to súčasťou toho, či jej spôsob života bude výsledne posúdený ako riadny, vrátane plnenia všetkých podmienok uloženého trestu povinnej práce, aby nebolo potrebné pristúpiť až k druhu trestu, ako bol pôvodne napadnutým rozsudkom uložený.

V rámci relevantných skutočností pre ukladanie spravodlivého trestu, odvolačný súd zohľadnil v neprospech obžalovanej spôsobený následok, ako aj to, že ide o páchatel'ku, ktorá je špeciálnou recidivistkou. Spôsob a okolnosti činu ale neboli založené na podvode, zatajovaní, krytí svojho nedbalého dieťaťa a nebolo spojené ani s totálnou ignoráciou školských a súbežných orgánov štátu, ktorí sledujú povinnú školskú dochádzku detí. Nemožno prehliadnuť, že obžalovaná patrí do marginalizovaného prostredia, v ktorom stále existujú spoločensky špecifické nazerania na to, či a ako pravidelne sa deti majú vzdelávať a akú disciplínu pritom majú mať, aby sa prípadne vymanili z pomerov, ktoré ich môžu obmedzovať na kvalite života a prípadnej sebarealizácie, resp. realizácie pre spoločnosť. Takto ale na druhej strane súd zohľadnil v jej neprospech vedomú nedbanlivosť, keďže obžalovaná je matkou maloletých detí, a mala by byť výrazne dôslednejšia vo výkone svojich rodičovských práv a povinností k nim. V jej prospech zohľadnil poľahčujúcu okolnosť v podobe priznania a úprimnej ľútosť. Zohľadnil ale v jej prospech jej slušnú povesť a pomery a inak účinnú snahu zabezpečovať deťom príslušné životné podmienky, pričom od predmetného skutku nie sú poznatky, že by páchala ďalšiu protiprávnu či dokonca trestnú činnosť, čo vytvára priaznivú možnosť jej nápravy konkrétnym alternatívnym trestom.

Išlo o jej prvý výkon trestu odňatia slobody a vzhľadom na jej pomery a sebakritický vzťah k predmetnej trestnej činnosti aktuálnej, jej špeciálna recidíva ešte nie je úplnou prekážkou pre primeraný alternatívny trest. Ten by ju mal obmedziť nielen stavom ako takým, ale tým, že bude zároveň spojený s povinnosťou pracovného výkonu, pracovnej disciplíny a pracovnej morálky. Týmto trestom je teda trest povinnej práce, pričom práve doterajšie prostriedky trestnej represie naznačujú, že primeranou výmerou trestu bude až 200 hodín.

Obžalovaná teda dostáva príležitosť trest si odpracovať a zároveň zostať v pravidelnom kontakte so svojimi deťmi. V konečnom dôsledku sa jej umožňuje, aby si vážila, že nevznikne stav, ktorý by musel príslušný orgán sociálnej starostlivosti riešiť náhradnými formami rodinnej výchovy, aby nevznikol stav,

že by obžalovaná musela byť obmedzená vo výkone rodičovských práv k svojim deťom, ktoré majú povinnosť povinnej školskej dochádzky.

Na základe vyššie uvedených dôvodov potom odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušil a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.